

Westman K., Pursiainen M. 1979. *Development of the European crayfish *Astacus astacus* and the American crayfish *Pacifastacus leniusculus* (Dana) populations in a small Finnish lake*. Freshwater Crayfish IV International Symposium, Thonon-les-Bains, 243–250.

Nowe stanowisko tygrzyka paskowanego *Argiope bruennichi*

Tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi* należy do rodziny krzyżakowatych *Argiopidae*. Pająk ten zaliczany jest do najefekowniej ubarwionych i najokazalszych przedstawicieli europejskiej arachnofauny.

Pierwsza informacja o występowaniu tygrzyka paskowanego na ziemiach polskich pochodzi z 1874 r. (Nowicki 1874). Do 1939 r. znane były w Polsce tylko 2 stanowiska tego gatunku (Dziabaszewski 1959). W ostatnich dziesięcioleciach *Argiope bruennichi* wykazuje znaczną ekspansję na terenie naszego kraju, powiększając stale swój zasięg. Jest to zjawisko interesujące z punktu widzenia zoogeograficznego. Tygrzyk paskowany zaliczany jest bowiem do elementu południowo-wschodniego, czyli pontomedyteranejskiego. W Polsce większość stanowisk tego pająka zlokalizowana jest na zachodzie kraju, w pradolinach wielkich rzek: Odry, Warty i Noteci (Dziabaszewski 1959, Radkiewicz, Jerzak 1991). Kilka stanowisk odnotowano w ostatnich latach także we wschodniej i południowej części kraju (Liana 1993, Piątek 1995). Mimo to w Polsce tygrzyk paskowany jest nadal gatunkiem rzadkim, znanym z około 40 stanowisk.

Argiope bruennichi jest gatunkiem ciepłolubnym i heliofilnym, dlatego spotykany jest prawie wyłącznie na siedliskach nieleśnych. Żyje najczęściej na wilgotnych łąkach, rzadziej na suchych, kserotermicznych zboczach, trawiastych skrajach zagajników sosnowych czy też na płotach.

Nowe stanowisko tygrzyka paskowanego odnotowano w sierpniu 1995 r. we wsi Posada koło Konina, na siedlisku antropogenicznym w przydomowym ogrodzie. Znalezione jedną samicę na pajęczynie rozpiętej pomiędzy pędami kwiatostanowymi lwiej paszczy *Antirrhinum majus*, w miejscu słonecznym i wilgotnym. Obserwacje, które zamierza się przeprowadzić w następnych latach pokażą, czy tygrzyk paskowany zdoła się utrzymać na tak niestabilnym siedlisku. Dotychczas z województwa konińskiego podawane było tylko jedno stanowisko tego pająka – w Ślesinie (Dziabaszewski 1959).

Leszek Bednorz

Dziabaszeński A. 1959. *Pająk tygrzyk paskowany (Argiope bruennichi Scop.) w Polsce w świetle nowych badań*. Przynr. Pol. Zach. 3, 1-2: 128-138.

Liana A. 1993. *Występowanie rzadkiego pająka - tygrzyka Argiope bruennichi na Roztoczu*. Chrońmy Przynr. Ojcz. 49, 2: 49-53.

Nowicki M. 1874. *Dodatek do fauny pajęcaków Galicyi*. Spraw. Kom. Fizjogr. Pol. AU, 8, Kraków.

Piątek M. 1995. *Interesujące stanowiska pijawki lekarskiej Hirudo medicinalis i tygrzyka paskowanego Argiope bruennichi w Machowej (woj. tarnowskie)*. Chrońmy Przynr. Ojcz. 60, 2: 115-117.

Radkiewicz J., Jerzak L. 1991. *O stanowiskach pająka tygrzyka paskowanego Argiope bruennichi na obszarze Polski*. Chrońmy Przynr. Ojcz. 47, 6: 89-91.

OCHRONA PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ

Godne ochrony wąwozy okolic Kraśniczyna w województwie chełmskim

Wąwozy lessowe okolic Kraśniczyna są interesującymi obiektami przyrodniczymi. Znajdują się we wschodniej części Wyżyny Lubelskiej, zwanej Działami Grabowieckimi. Rysem charakterystycznym tego subregionu jest żywa rzeźba terenu. Na stropie skał węglanowych, ukształtowanych w formie równoleżnikowych garbów, zalegają utwory pylaste. Miąższość lessu i osadów lessopodobnych dochodzi do 60 m. Rzadko ukazują się tu wychodne skał kredowych.

Powszechną formą rzeźby są wąwozy związane z działalnością wód okresowych w obszarach o dużych deniwelacjach, czyli głównie w strefie przydolinnej. Wąwozy północnych skłonów dorzecza Wojsławki, rozcinającej ten obszar równoleżnikowo, są przykładem aktywnego, współczesnego rozwoju tego rodzaju form. Na szczególną uwagę zasługuje duży wąwóz leżący we wschodniej części wsi Brzeziny w pobliżu Kraśniczyna (ryc. 1). Ma on długość około 1 km i rozcina południkowo stromy stok o spadku 65%. Jest to forma silnie rozczłonkowana. W górnej części sięga lokalnego działu wodnego. Obecność licznych starych drzew, których korzenie umacniają zbocza, przyczynia się do zachowania wysokich, pionowych ścian wąwozu. Sprzyja to zjawisku sufozji, której ślady w formie kotłów można obserwować w krawędziach wąwozu. Niektóre z nich sięgają poziomu terasy piaszczystej, związanej z doliną Wojsławki. Świadczy to